

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA

395 *Kysymys.* *F. E.* Miten on oikeastaan pahan olemus käsitettävä? – Teosofisessa kirjallisuudessa yleensä sanotaan, ettei mitään ehdotonta ulkonaista paha ole olemassa ja että paha löytyy ainoastaan ihmisessä itsessään. Tällä kannalla ovat olleet esim. Busch j. m. m. – Kuitenkin väittävät monet antroposoofit, että Steinerin mukaan nuo langenneet enkelit: Luciferit, Ahrimanit, Asurit, ovat pidettävät enemmän persoonallisina pahoina *olentoina* kuin prinssiipeinä, ja että ne siis – ei ainoastaan, että niiden vaikutus on paha ja vastustava – myöskin itsessään ovat pahoja olentoja. – Tämän mukaan voisi siis perkele todella olla olemassa. – Kumpi käsityskanta lienee siis oikea? Vai voisivatko kumpikin olla tavallaan oikeassa?

Vastaus. Madame Blavatskyn y. m. teosofia katselee asioita enemmän filosofiselta, abstraktiselta, aatteelliselta kannalta, tohtori Steinerin antroposofia taas inhimilliseltä, realistiselta, konkretiselta. Filosofisesti katsoen on ehdottomasti totta, että hyvä ja paha ovat relatiivisia käsitteitä ilmenneessä maailmassa, s. o. hyvää ei ole olemassa ilman vastakohtaansa, niinkuin ei valoa ole ilman varjoa ja pimeyttä. Absoluuttinen hyvä eli valo on ilmenemätön. Sentähden sanotaan: paha ei itsessään ole, sillä paha syntyy vasta ilmennyksen, rajoituksen kautta. Ihminen rajoitettuna olentona on samalla pahan synnyttäjä; mutta ilman tätä paha ei hyvääkään voisi puhjeta hänessä. Ja „ihminen” on laaja käsite; se ei käsitä ainoastaan fyysillisesti eläviä ihmisiä, vaan myös vainajia, jotka pimeyden tilassa todella ovat „pahoja henkiä” eli „piruja”, ja varhempien käsityskausien inhimillisiä olentoja, kuten asuureja, jotka eivät vielä olleet tilaisuudessa kehittämään rakkauden prinssiippiä itsessään ja sentähden ovat pakotetut kokemaan paha; myös n. s. mustia maagikoita, joiden varsinainen ilo ja onni on hyvän vastustamisessa ja hyvien olentojen ahdistamisessa; y. m. Sitäpaitsi on otettava lukuun niitä monenlaisia henkiolentoja, luonnonhenkiä y. m., joissa paha niinkään saattaa ilmetä. Kaikesta tästä selviää, että kun antroposofein tavalla katselemme elämän ilmiöitä realistisesti, hyvinkin saatamme puhua elävän ihmisen ulkopuolellakin olevasta pahasta, näkymättömästä „viettelijästä” ja „perkeleestä”.

(Ruusu-Risti 1921 Tammikuu N:o 1, s. 61-62)